

Foreldresamarbeid i hentesituasjoner

”Hvordan kan barnehagelæreren ved storbarnsavdelinger oppleve hentesituasjoner som en arena for foreldresamarbeid?”

Karoline Fagereng Nasvik

Kandidatnummer: 2007

Bacheloroppgave

Ledelse av barns læring i et nærmiljøperspektiv

Emnekode: BDBAC4900

Trondheim, mai, 2020

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Forord

Denne oppgaven er skrevet som en markering på avslutningen av min bachelorgrad ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning. Mitt arbeid med bacheloroppgaven har gjort meg mer reflektert og gitt meg økt faglig kunnskap. Det har vært en krevende men samtidig veldig lærerik prosess.

Jeg vil benytte anledningen til å takke alle som har hjulpet meg gjennom mitt studieløp. En stor takk til mine veiledere Elisabeth Inge Romijn og Gro Anita Kamsvåg for god veiledning, inspirasjon og engasjement. Dere har vært gode støttespillere gjennom hele prosessen med bacheloroppgaven. Takk til mine informanter som har tatt seg tid til å bli intervjuet. Min oppgave ville ikke blitt den samme uten deres kunnskap og erfaringer. En spesiell takk til min studiegruppe som har bidratt til en meningsfylt, trygg og morsom studiehverdag. Deres inspirasjon og kunnskap har beriket meg. Til slutt vil jeg takke min heilagjeng, familien, som alltid har støttet meg og hatt troen på meg. Jeg hadde ikke greid det uten dere.

Tusen takk alle sammen!

Trondheim, mai, 2020

Karoline Fagereng Nasvik

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn for valg av tema	3
1.2 Problemstilling	3
1.3 Oppgavens oppbygging	4
1.4 Begrepsavklaring	4
2. Teori	5
2.1 Foreldresamarbeid	5
2.2 Hentesituasjonen	6
2.3 Tillit	7
2.4 Kunnskap og profesjonalitet	7
2.5 Foreldrenes medvirkning	9
2.6 Barnehagelærerens møte med foreldrene	9
3. Metode	11
3.1 Valg av metode	11
3.2 Planlegging av datainnsamling	11
3.3 Utvalg av informanter og adgang til felten	12
3.4 Beskrivelse av gjennomføring	12
3.5 Analysearbeid	13
3.6 Metodekritikk	14
3.7 Etske retningslinjer	15
4. Presentasjon av funn og drøfting	16
4.1 Et godt foreldresamarbeid	16
4.2 Fordeler ved hentesituasjoner	18
4.3 utfordringer ved hentesituasjoner	19
4.4 Et likeverdige maktforhold	22
4.5 Den varierte foreldregruppen	24
5. Avslutning	26
6. Referanseliste	28
7. Vedlegg	31
7.1 Informasjons- og samtykkeskjema	31
7.2 Intervjuguide	35

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Før jeg startet på barnehagelærerutdanningen arbeidet jeg som vikar i en barnehage. På denne tiden tenkte jeg ikke så mye over foreldresamarbeidet som fant sted i de daglige hente og bringesituasjonene. Etter at jeg ble student har min kunnskap og erfaring på området utviklet seg. Dette gjennom undervisning, lesing av pensum og spesielt i løpet av mine praksisperioder. Jeg har særlig tatt interesse for foreldresamarbeid i hentesituasjoner. Praksisperiodene har gitt meg et innblikk i hvordan disse hendelsene kan oppleves som veldig ulike fra dag til dag. Personlig synes jeg foreldresamarbeid i slike situasjoner til tider kan være krevende. Jeg har likevel forstått viktigheten av dette samarbeidet. I Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017, s. 22) kan vi lese hvordan foreldresamarbeidet spiller en vesentlig rolle i barnehagen:

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. (...) På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring (Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 22).

Sitatet viser hvordan barnehagen skal tilrettelegge for foreldresamarbeid og en god dialog med foreldrene. På bakgrunn av min interesse bestemte jeg allerede ved tredje studieår, at foreldresamarbeid i hentesituasjoner skulle bli tema i min bacheloroppgave.

1.2 Problemstilling

Selv om tema for oppgaven var tidlig ferdigstilt, brukte jeg lang tid på å formulere min problemstilling. Ved oppstart av prosjektet fant jeg en artikkel på forskning.no. Artikkelen er basert på en masteroppgave som omhandler henting i norske barnehager, skrevet av Kjersti Lønning Velde. Masteroppgaven tar for seg hvordan foreldrene opplever hentesituasjonen. Resultatene viser at det er stor variasjon i måten foreldrene blir møtt, hvor mye informasjon som formidles og hvor mye tid de ansatte bruker på samarbeidet (Strand, 2017). Artikkelen ble en inspirasjonskilde til min problemstilling. Jeg ønsket derimot å vinkle oppgaven mot personalet sin opplevelse av hentesituasjoner, nærmere bestemt barnehagelæreren. Dette ble en naturlig vinkling for meg, siden jeg snart er ferdig utdannet barnehagelærer. Jeg ønsker selv å bidra til å skape et godt foreldresamarbeid i hentesituasjoner i fremtiden. For å avgrense

oppgaven har jeg valgt å fokusere på storbarnsavdelinger. Problemstillingen min ble som følger:

”Hvordan kan barnehagelæreren ved storbarnsavdelinger oppleve hentesituasjoner som en arena for foreldresamarbeid”.

1.3 Oppgavens oppbygging

Innledningsvis har jeg presentert mitt valg av tema og problemstillingen for bacheloroppgaven. Videre følger et teorikapittel med teori og forskning knyttet til min problemstilling. I metodekapittelet redegjør jeg for valg av metode og hvordan jeg har arbeidet med oppgaven. Ved presentasjon av funn og drøfting vil jeg analysere og tolke mine funn, på bakgrunn av teorien jeg tidligere har presentert. Avslutningsvis foretar jeg en oppsummering av mine funn.

1.4 Begrepsavklaring

Her presenteres en liten begrepsavklaring knyttet til oppgaven:

Ordet *foreldresamarbeid* blir benyttet i min problemstilling. Jeg har likevel forståelse for at det finnes ulike varianter av foresatte i barnehagen. Alle foresatte trenger ikke å være foreldre. Jeg har tatt dette i betraktning ved min besvarelse. Her vil jeg henviser til Rammeplanen (2017, s. 22) som vektlegger hvordan betegnelsen ”foreldre” også kan omfatte andre foresatte.

Min problemstilling viser til *barnehagelæreren* sine tanker og erfaringer. I oppgaven benytter barnehagelærerne ofte betegnelsene ”vi” og ”personalet”. Dette gjenspeiler hvordan barnehagelærerne ser seg selv som en del av personalgruppen. Forfatterne som jeg henviser til velger også å benevne de som arbeider i barnehagen på ulike måter. Ordene barnehagelærer, fagperson, fagfolk, personalet, pedagog og profesjonell blir tatt i bruk. Selv om disse ordene benyttes er det barnehagelæreren sine synspunkter som ligger til grunn for min drøfting.

2. Teori

I dette kapitlet presenteres teorien som jeg støtter meg til og diskuterer i oppgaven. Dette er relevant teori for å besvare min problemstilling. Det er benyttet underkapitler for å fremstille teorien på en oversiktlig måte. Jeg starter med å se på foreldresamarbeid, deretter redegjør jeg for hentesituasjonen. Jeg går videre inn på tema tillit, før jeg tar for meg kunnskap og profesjonalitet og foreldrenes medvirkning. Til slutt skriver jeg om barnehagelærerens møte med foreldrene.

2.1 Foreldresamarbeid

Rammeplanen (2017, s. 22) vektlegger hvordan samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet skal ha barnets beste som mål. Personalet og foreldrene har et felles ansvar for å ivareta barnets utvikling og trivsel. Videre vektlegges det at foreldresamarbeidet skal skje både på individnivå og på gruppenivå. Samarbeidet på individnivå skjer med foreldrene til hvert enkelt barn. På dette nivået skal barnehagen legge til rette for at de sammen med foreldrene jevnlig kan utveksle vurderinger og observasjoner knyttet til enkeltbarnets erfaringer, trivsel, helse, utvikling og læring. Drugli og Onsøien (2010, s. 23) mener foreldresamarbeidet bør ha et positivt fokus. Et positivt fokus vil skape et godt forhold mellom foreldrene og den profesjonelle. Samarbeidet bør ikke bare forbindes med problemer og vanskelige situasjoner. Drugli (2018, s. 130) sier at ved å skape positive relasjoner, etableres et godt grunnlag dersom personalet en dag må ta opp noe bekymringsfullt eller vanskelig med foreldrene. Siden personalet stort sett har fokusert på positive hendelser, kan ikke foreldrene mistenke at personalet bare ser negative sider ved dem eller deres barn. Bø (2011, s. 154) mener at for mye fokus på det negative, kan føre til at foreldrene avskyr foreldresamarbeidet.

Glaser (2018, s. 60) deler foreldresamarbeidet inn i to deler, formelt og uformelt samarbeid. Det formelle foreldresamarbeidet er det samarbeidet som er planlagt. Det kan være foreldremøter, foreldresamtaler, dugnader og teammøter. Det uformelle foreldresamarbeidet er ikke planlagte møter, slik som blant annet hente og bringesituasjoner, telefonsamtaler og ulike spontane sammenkomster. Ifølge Glaser (2018, s. 78) handler foreldresamarbeid i stor grad om en god dialog, en god informasjonsflyt og foreldrenes rett til medvirkning. Glaser (2018, s. 77) mener det er viktig at personalet og foreldrene snakker sammen om hvordan de ønsker at samarbeidet skal være.

I Rammepplanen (2017, s. 22) står det at barnehagen skal legge til rette for samarbeid og god dialog med foreldrene. Ifølge Drugli og Onsjøen (2010, s. 39) dreier dialogen seg om felles utforskning og refleksjon, der samtalen flyter og begge parter lytter til hverandre. I stortingsmelding nr. 41 om kvalitet i barnehagen, fremheves det at ”det er først og fremst den daglige dialogen mellom foreldre og barnehagen som bidrar til god kvalitet for det enkelte barnet” (Kunnskapsdepartementet, 2008, s. 37). I den daglige dialogen er det viktig at kommunikasjonen går begge veier, noe Bø (2011, s. 107) omtaler som toveiskommunikasjon. Her må begge parter lytte, vise respekt og forståelse for hverandre. Forskning viser likevel at det er lite toveis-kommunikasjon mellom personalet og foreldrene. Samarbeidet dreier seg ofte om raske utvekslinger fra kun en av partene ved hente og bringesituasjoner (Shpancer; Perlman & Fletcher, referert i Drugli, 2017b, s. 105-106).

2.2 Hentesituasjonen

Som nevnt i kapittel 2.1 benevner Glaser (2018, s. 60) hentesituasjonen som et uformelt foreldresamarbeid. Gjervan, Andersen og Bleka (2012, s. 115-116) hevder de uhøytidelige og spontane hverdagssamtalene som oppstår i hentesituasjonen, gjør at personalet og foreldrene kan bli bedre kjent med hverandre. I slike uformelle situasjoner er det enklere å meddele det man har på hjertet, der både latter og nysgjerrighet kan finne sted. Dermed vil foreldrene og personalet få kjennskap til hverandres hverdagsliv og barneoppdragelse. Videre vektlegger de at hverdagslige samtaler kan gi retning til ulike tema, som skal fokuseres på i arbeidet med barnet. Samtalene kan også bidra til tema ved foreldremøter eller foreldresamtaler. På denne måten kan det uformelle samarbeidet føres videre til et mer formelt foreldresamarbeid.

Ifølge Drugli (2017a, s. 74) kan hentesituasjonen oppleves som en krevende periode. Mot slutten av dagen er det ofte få fra personalet til stede på avdelingen, dette kan by på utfordringer. Personalet skal både ta seg av barna som enda ikke er hentet, snakke med foreldrene som kommer og ta avskjed med barna som drar. Broberg, Hagström og Broberg (2014, s. 166) mener det er viktig å tenke gjennom hvilke rutiner avdelingen har for henting. Ettermiddagen bør organiseres slik at hentesituasjonen oppleves best mulig for alle parter, spesielt for barna.

Ved hentesituasjonen bør personalet gi foreldrene informasjon om barnet sin dag i barnehagen (Drugli, 2017a, s. 73). Reedy og McGrath referert i Drugli (2017b, s. 118) har gjennom et studie funnet ut at personalet synes det kan oppleves som krevende, å skulle gi informasjon til

foreldrene ved hentesituasjonen. Dette fordi foreldrene krever mye oppmerksomhet, samtidig som at personalet må se etter barna som fremdeles er på avdelingen. Ifølge Bø (2011, s. 153) bør personalets arbeid organiseres slik at noen er tilgjengelig i garderoben når barna blir hentet. Denne fagpersonen bør fortelle foreldrene om barnas dag. På denne måten vil foreldrene føle at akkurat deres barn har blitt sett. Ofte er barnet selv til stede i slike situasjoner. Dette er noe som personalet må ta hensyn til ved sin formidling. Det kan av og til oppleves som verdifullt for alle parter at barnet får delta i samtalen. Videre forteller Bø (2011, s. 154) at når fagfolkene beretter, kan det påvirke foreldrene til selv å ville fortelle. Det foreldrene forteller kan igjen påvirke fagfolkens forståelse av barnet. Dette viser til gjensidighet i samarbeidet.

2.3 Tillit

Gjervan et al. (2012, s. 115) mener det uformelle foreldresamarbeidet krever et tillitsbyggende element. Man må ha tillit til den man snakker med og et ønske om å meddele for at samarbeidet skal fungere. Det kreves tid og initiativ fra begge parter for å bygge et tillitsforhold. Drugli (2018, s. 129) mener likevel at det er den profesjonelle som har mest makt i relasjonen. Derfor må den profesjonelle fokusere på sin egen væremåte i møte med foreldrene og passe på at det skapes et tillitsforhold. Ifølge Lysebo og Bratt (2017, s. 23-24) kan tillit sammenlignes med en grunnmur som bygges gradvis gjennom positive opplevelser. Det er derfor viktig med et positivt fokus. Dersom det blir for mye fokus på negative følelser, vil tillitsforholdet svekkes mellom de to partene. Drugli (2018, s. 129) mener den profesjonelle bygger tillit ved å møte foreldrene på en respektfull måte preget av åpenhet. Lysebo og Bratt (2017, s. 50) hevder foreldrene skal kunne komme til personalet med det som opptar dem. De skal være trygge på at deres barn blir respektert, sett og får delta i fellesskapet. Derfor må personalet lytte til foreldrene sine forventninger og ønsker. Respekt handler ifølge Moen (2017, s. 41) om å anerkjenne hverandre. Malmo og Stemshaug (2002, s. 59) sier at når man anerkjenner noen godtar man at andre har sine egne opplevelser, synspunkter og meninger, selv om man ikke alltid er enig i dem. Dette er viktige elementer for å bygge et tillitsforhold mellom foreldrene og personalet.

2.4 Kunnskap og profesjonalitet

Imsen referert i Glaser (2018, s. 49) skriver at barnehagelæreren representerer en profesjon, altså et yrke med gitte kjennetegn. Fagpersonene innenfor profesjonen har ofte en felles forståelsesramme med koder, språk og begreper. Ifølge Hennem og Østrem (2016, s. 26) viser

et fagspråk at barnehagelæreren har et språklig repertoar, fagterminologi og en faglig trygghet som gjør at han eller hun kan begrunne og beskrive barnehagens pedagogiske arbeid. Denne faglige tryggheten er vesentlig for å kunne kommunisere med foreldre, forvaltning, politikere og offentligheten om hva pedagogisk arbeid i barnehagen omhandler. Dette er viktig for at profesjonen skal oppnå annerkjennelse i samfunnet og tillit fra foreldrene. Glaser referert i Glaser (2018, s. 52-53) mener likevel det er viktig å være bevisst hvordan man bruker språket i møte med foreldrene. Som fagperson er det viktig å bruke sin makt på en klok måte. Det bør brukes ord og uttrykk som foreldrene forstår. Dersom fagpersonen opptrer for formelt, kan det skape en form for avstand i møte med foreldrene.

Holdninger styrer adferd, derfor må personalet være bevisst sine holdninger i samarbeid med foreldrene (Drugli, 2017b, s. 109). Hauge referert i Sand (2016, s. 105) beskriver personalet sine holdninger til foreldrene som to motsetninger, en ressursorientert og en problemorientert tilnærming. Ifølge Sand (2016, s. 105-106) ser personalet ved en ressursorientert tilnærming på foreldrene som en ressurs for sine barn, og de ønsker å støtte foreldrene. Personalet har en grunnleggende tillit til foreldrene, selv om de kan ha ulike syn og mål på oppdragelse. En problemorientert tilnærming bygger på det motsatte. Personalet har en forventning om at samarbeidet med foreldrene er vanskelig og at de i liten grad greier sin oppgave som foreldre. Foreldrene blir betraktet som ressurssvake og lite interesserte i sine egne barn. Ved et slikt perspektiv ser personalet bare mangler ved foreldrene, ikke sin egen mangel på å kunne samarbeide. Et mangelperspektiv hos personalet fører til at man prøver å oppdra foreldrene ut i fra at de i barnehagen vet best. Gjervan et al. (2012, s. 98) sier at dersom personalet møter foreldrene med tanker som at ”jeg vet best” og ”jeg har rett” har det oppstått en ubalanse i maktforholdet mellom personalet og foreldrene. I en slik situasjon vil ikke foreldrene sine tanker eller meninger spille noen rolle. Sand (2016, s. 106) mener at personalet på denne måten fremstår som moraliserende og bedrevitere.

Drugli (2017b, s. 104) hevder at som profesjonell aktør, er det personalet sitt ansvar å invitere foreldrene til et gjensidig samarbeid. Drugli og Onsøien (2010, s. 21) mener gjensidighet handler om et likeverdige forhold mellom foreldrene og den profesjonelle. Begge parter skal bidra i samarbeidet og være like mye verdt. Ifølge Glaser (2018, s. 93) skal alle foreldre bli møtt som viktige samarbeidspartnere der de føler seg hørt, sett og verdsatt. Bø (2011, s. 119) definerer delkompetanse med at både fagfolk og foreldre har kompetanse om barnets utvikling og liv. Foreldrene vet mest om tidligere utvikling og barnets erfaringer utenfor

barnehagen. Fagfolkene har utdanning som kvalifiserer dem for arbeidet, og de vet mest om barnets adferd og erfaringer i barnehagehverdagen. Dette medfører at begge parter er viktige for å få best mulig kjennskap til barnet. Foreldre og fagfolk må kunne anerkjenne hverandres kompetanse. På denne måten skapes et likeverdig forhold mellom de ulike rollene.

2.5 Foreldrenes medvirkning

Rammeplanen (2017, s. 22) vektlegger at barnehagen skal arbeide i nært samarbeid og forståelse med hjemmet, og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Ifølge Glaser (2018, s. 25) handler rett til medvirkning hos foreldrene om at deres deltakelse skal kunne bidra til endring. Foreldrene sin stemme skal bli tatt på alvor og ha virkning i fellesskapet. Glaser (2018, s. 78) hevder det er viktig at foreldrene vet om hvilke rettigheter de har, og at de har mulighet til å medvirke i barnehagehverdagen. Gjervan et al. (2012, s. 115) mener at foreldrene sine meninger kan bli synlige gjennom uformelle samtaler. Det kan oppleves som enklere for foreldrene å formidle sine synspunkter og tanker rundt barnehagehverdagen i en slik situasjon.

For å kunne medvirke i det daglige sier Glaser (2018, s. 82) at det er viktig med en god informasjonsflyt. Bø (2011, s. 123-124) mener at dersom foreldrene formidler sitt syn på læring og oppdragelse, kan personalet støtte opp om dette. Når foreldrene informerer, blir personalet kjent med det som skjer i barnets hjem. Videre kan personalet trekke noe av hjemmets innhold inn i barnehagehverdagen. På denne måten ser barnet at det som skjer hjemme, også blir satt pris på i barnehagen. En positiv kontakt mellom foreldrene og personalet skaper en form for trygghet i barnets liv, og barnet får en følelse av at verden henger sammen. Ifølge Owen, Ware og Barfoot referert i Drugli (2017b, s. 104-105) har forskning vist at et godt samarbeid mellom foreldrene og personalet, gir en god kvalitet på relasjonen mellom barn og personale. Samarbeidet vil gi en positiv effekt på barnets fungering og trivsel i barnehagen.

2.6 Barnehagelærerens møte med foreldrene

Glaser (2014, s. 253-254) skriver at barnehagen representerer et mangfold av foreldre. Mangfoldet gjenspeiles blant annet i foreldrenes alder, kjønn og utdanningsbakgrunn. Gjervan (2018, s. 119) mener dette krever ulik tilrettelegging fra pedagogen sin side. Noen foreldre har lett for å delta i samspill og dialog med de ansatte, mens enkelte trenger tid og hjelp for å finne sin plass i barnehagen. Ifølge Drugli (2017b, s. 109) bør det opparbeides gode rutiner

for samarbeid som blir benyttet ovenfor alle foreldrene i barnehagen. Gjervan (2018, s. 120) påpeker videre at det er viktig å tenke gjennom hva som blir gjort for at foreldrene skal vite hva som forventes av samarbeidet.

Dersom barnehagen ikke har gode rutiner for henting, mener Drugli (2017b, s. 109) at samarbeidet ofte vil fungere best med de ressurssterke foreldrene. Dette er gjerne foreldre som er aktive og krever kontakt med personalet. Drugli (2017b, s. 123) skriver det er viktig å ta vare på denne foreldregruppen, fordi den er veldig engasjert og positiv. Likevel må personalet noen ganger stoppe disse foreldrene på en respektfull måte, fordi de også må bruke tid på de andre foreldrene og barna.

Videre forteller Drugli (2017b, s. 122) at noen foreldre fremstår som veldig rolige og tilbaketrukkne. Det kan være ulike årsaker til dette. De kan være utrygge, sjenerte, deprimerte eller engstelige. Gjervan (2018, s. 120) hevder det ofte er de usikre foreldrene som så vidt stikker hodet inn gjennom døren ved hentesituasjoner. For personalet kan dette tolkes som manglende interesse ovenfor barnehagen og at foreldrene ikke ønsker kontakt. Dette kan bidra til misforståelser. Drugli (2017b, s. 109) mener personalet bør reflektere over hva som skyldes at foreldrene fremstår på denne måten. Drugli (2017b, s. 123) påpeker viktigheten av å ikke gi opp å få kontakt med slike foreldre. Her er det fint å skape kontakt med utgangspunkt i noe barnet gjør, sier eller formidler.

Ifølge Drugli og Onsøien (2010, s. 28-29) er det likevel noen foreldre som av ulike grunner ikke ønsker å bidra til dialog. Disse foreldrene gir veldig dårlig respons når den profesjonelle prøver å få i gang en samtale. De forteller videre at i slike situasjoner bør den profesjonelle være tålmodig, mens han eller hun utforsker ulike måter som kan bidra til å fremme et samarbeid. Enkelte ganger kan dette være umulig, på grunn av for lite tid og personalressurser. Den profesjonelle bør likevel passe på at informasjon blir tydelig formidlet til foreldrene på en imøtekommende måte.

3. Metode

I dette kapittelet skal jeg gjøre rede for hvilken metode jeg har valgt å benytte for å finne et best mulig svar på min problemstilling. Jeg skal belyse intervju som innsamlingsstrategi. Videre skal jeg presentere mitt utvalg av informanter og adgang til felten, før jeg tar for meg hvordan intervjuene ble gjennomført. Til slutt skal jeg fortelle om analysearbeid, metodekritikk og etiske retningslinjer knyttet til min bacheloroppgave.

3.1 Valg av metode

Valg av metode styres av problemstillingen du ønsker å besvare. Det finnes flere metoder, men vi skiller i hovedsak mellom hovedtypene kvalitativ og kvantitativ metode. Forskjellen på disse er hvordan data analyseres og registreres. Kvalitative forskningsmetoder går i dybden og gir innsikt i menneskelige uttrykk, mens kvantitative metoder fokuserer på antall og utbredelse (Bergsland & Jæger, 2014, s. 66). Min problemstilling var førende for valg av metode. Jeg valgte å benytte den kvalitative metoden for å se hvordan barnehagelæreren ved storbarnsavdelinger kan oppleve hentesituasjoner som en arena for foreldresamarbeid. Jeg ønsket å rette blikket mot barnehagelæreren sine erfaringer og opplevelser. For å besvare min problemstilling, valgte jeg intervju som innsamlingsmetode. Jeg har tidligere benyttet intervju i praksisperioder og har gode erfaringer knyttet til denne innsamlingsmetoden. Ifølge Dalland (2017, s. 56) er det ved kvalitative metoder vanlig å henvende seg til enkeltpersoner eller grupper, som du mener har noe spesielt å bidra med i undersøkelsen.

3.2 Planlegging av datainnsamling

Som nevnt tidligere har jeg valgt intervju som innsamlingsmetode. Intervju er en utbredt metode innenfor kvalitativ forskning (Bergsland & Jæger, 2014, s. 66). Det er viktig å skaffe seg nødvendig kunnskap om emnet som skal undersøkes (Bergsland & Jæger, 2014, s. 70). Jeg brukte god tid på å sette meg inn i relevant teori før jeg startet utformingen av intervjuguiden. Ifølge Bergsland og Jæger (2014, s. 71) kan en intervjuguide være en grov skisse, eller et detaljert oppsett med nøyaktige spørsmål. Disse to formene for intervju kalles semistrukturert og strukturert intervju. Jeg valgte å ta i bruk et semistrukturert intervju. Et semistrukturert intervju bærer preg av åpenhet der formulering av spørsmål og rekkefølge kan endres underveis i samtalen (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 137-138). Jeg utarbeidet en felles intervjuguide med spørsmål som kunne gi svar på min problemstilling. Intervjuguiden ble bearbeidet flere runder sammen med mine veiledere. For å skape struktur, valgte jeg å dele intervjuguiden inn i fire hovedtema med underspørsmål i hver kategori. Jeg startet med noen

oppvarmingsspørsmål. Deretter kom hovedtemaene som var personalet, hentesituasjonen, foreldrene og maktforhold. Dette var tema som jeg ville finne ut mer om, dermed ble de utgangspunkt for samtalen.

3.3 Utvalg av informanter og adgang til felten

Ved innsamling av dokumentasjon må du vurdere hvem som skal delta i undersøkelsen. Dette gjelder både antall informanter, hvilke prinsipper du skal velge etter og hvordan du skal rekruttere informantene (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2016, s. 29). På grunnlag av min problemstilling valgte jeg å intervju en pedagogisk leder og en barnehagelærer fra to ulike barnehager. I problemstillingen betegnes begge informantene som barnehagelærere, fordi de har samme utdanning. Jeg ble sammen med mine veiledere enig om antall informanter. Bergsland og Jæger (2014, s. 71) mener du kan velge hvor mange informanter som er nødvendig, men at alt fra to til fem er greit.

Mitt utvalg av informanter var ikke tilfeldig. Dette var personer med mange års kunnskap og erfaring. Jeg valgte å benytte tidligere praksisbarnehager. Jeg hadde på forhånd gjort meg opp et ønske om hvem jeg ville intervju. Derfor tok jeg direkte kontakt med de aktuelle informantene via mail. Videre avtalte vi tidspunkt og sted for gjennomføring av intervjuene. Begge informantene arbeidet på storbarnsavdelinger. Dette var et bevisst valg ut fra min problemstilling. Jeg ville holde fokus på det generelle foreldresamarbeidet som skjer i de daglige hentesituasjonene. På en småbarnsavdeling kunne fokus blitt rettet mot oppstart i barnehagen. Det var ikke noe jeg ønsket å fokusere på. Jeg foretok altså et strategisk utvalg av informanter. Det innebærer at du velger personer med bestemte erfaringer og kunnskaper (Dalland, 2017, s. 74).

3.4 Beskrivelse av gjennomføring

Et intervju er en samtale mellom to parter om et tema som interesserer begge. Informantene må føle seg trygge til å kunne snakke om sine egne følelser og opplevelser (Bergsland & Jæger, 2014, s. 72). Informantene fikk derfor selv velge hvor intervjuene skulle finne sted. Det ene intervjuet ble gjennomført på informantens hjemmebane. Det andre intervjuet fant sted på personalrommet ved informantens arbeidsplass. Jeg startet begge intervjuene med å gjennomgå et utarbeidet informasjons- og samtykkeskjema. Her fikk jeg underskrift og muntlig samtykk til deltakelse fra begge informantene. I oppstarten bør forskeren ifølge Kvale

og Brinkmann (2009, s. 141) fortelle litt om formålet med intervjuet. Jeg informerte kort om bakgrunnen for oppgaven og hvordan jeg ønsket at intervjuene skulle foregå.

Jeg valgte som nevnt tidligere å ha et semistrukturert intervju. Intervjuguiden inneholdt relevante tema og spørsmål. Jeg var likevel opptatt av at intervjuene skulle fungere som en samtale mellom meg og informantene. Jeg sendte informantene intervjuguiden på forhånd. På denne måten fikk de kjennskap til mitt valg av tema. Informantene hadde forberedt seg ved å skrive notater i stikkordsform. Samtalene fløt relativt bra og informantene snakket fritt om sine egne tanker rundt tema. Begge informantene virket trygge og avslappet. Jeg valgte å notere på datamaskin underveis i samtalene. Jeg ønsket ikke sekretær, fordi jeg selv ville ha kontroll på informasjonen som ble notert ned. Det å notere underveis gikk bra. Likevel opplevde jeg noen ganger at samtalene stoppet opp, fordi jeg fremdeles skrev. Jeg opplevde også at noen av spørsmålene gikk litt inn i hverandre, av den grunn brukte vi ikke like mye tid på alle spørsmålene i intervjuguiden. Jeg gjennomførte de to intervjuene på ulike dager, dette for å ha tid til å bearbeide dem.

3.5 Analysearbeid

Etter hvert enkelt intervju skrev jeg ned alt så detaljert som mulig, mens det enda var ferskt i minne. Når begge intervjuene var gjennomført benyttet jeg en tilnærmet temasentrert analyse for å systematisere funnene mine. Hensikten med en temasentrert analyse er å sammenligne data fra alle deltakerne, og på denne måten få en dypere forståelse for de ulike temaene som blir nevnt (Thagaard, 2018, s. 171). Jeg startet med å kode datamaterialet. Ved koding deles teksten opp i mindre biter og får påskrevet ulike kodeord. På denne måten kan man lett finne igjen og sammenligne ulike deler fra materialet (Thagaard, 2018, s. 153). Etter at kodingen var ferdig, valgte jeg å dele data inn i ulike kategorier. Ved å kategorisere data som er kodet knyttes like temaer sammen (Thagaard, 2018, s. 154). Som nevnt tidligere hadde jeg allerede delt intervjuguiden inn i ulike tema. Jeg valgte likevel å dele funnene inn i nye relevante kategorier. Kategoriene som jeg satt igjen med var foreldresamarbeid, hentesituasjonen, tillit, kunnskap og profesjonalitet, foreldrenes medvirkning og barnehagelæreren sitt møte med foreldrene. Dette ble underkapitlene som jeg valgte å benytte ved teoridelen, og som jeg videre tok utgangspunkt i ved drøftingen.

3.6 Metodekritikk

Ingen metode er feilfri. Derfor er det viktig å være reflektert og kritisk over egne innsamlingsstrategier og egen metode (Bergsland & Jæger, 2014, s. 80). Jeg skal nå belyse metodekritikken i min bacheloroppgave.

Dersom du ønsker å benytte lydopptaker til intervjuet må du melde inn prosjektet til Norsk senter for forskningsdata. Et lydopptak innebærer registrering av personvernopplysninger, fordi lydopptaket registrerer hvordan stemmen til en person høres ut (Norsk senter for forskningsdata, 2020). Jeg valgte å ikke gjøre lydopptak ved gjennomføringen av mine intervjuer. Dette fikk noen konsekvenser for min datainnsamling. Når du noterer direkte inn på datamaskin, får du ikke nødvendigvis skrevet ned alt informantene sier. Dette kan medføre at du går glipp av viktig informasjon. I tillegg sier Thagaard (2018, s. 188) at dersom man bruker lydopptaker kan data bli mer uavhengig fra forskeren sin egen oppfatning.

Reliabilitet handler om i hvor stor grad arbeidet du har presentert er til å stole på. Vi kan også bruke ordene troverdighet eller pålitelighet (Dalland, 2017, s. 55). Med begrepet reliabilitet menes det om en annen forsker som benytter de samme metodene, ville kommet frem til samme resultat (Thagaard, 2018, s. 187). Et kvalitativt intervju har lav reliabilitet. Når du intervjuer flere personer om det samme temaet vil du få ulike svar (Dalland, 2017, s. 79). Reliabiliteten kan også påvirkes av relasjonen til deltakerne i prosjektet (Thagaard, 2018, s. 188). Jeg hadde kjennskap til informantene og barnehagene fra før. Mitt syn på barnehagene og informantene kan ha påvirket mine tolkninger. Jeg har likevel prøvd å satt min egen forforståelse til side. Oppgavens reliabilitet øker ved at jeg har redegjort for hele prosessen fra start til slutt. Det svekker oppgavens reliabilitet at jeg ikke brukte lydopptaker ved intervjuene. Jeg valgte derfor å sende de nedskrevne intervjuene tilbake til informantene. På denne måten forhindret jeg at mine tolkninger påvirket svarene.

Validitet handler om de tolkningene som du kommer frem til, er gyldige i forhold til den virkeligheten som du har studert (Thagaard, 2018, s. 189). Vi kan også bruke ordene gyldighet og relevans (Dalland, 2017, s. 40). Det dreier seg om hvor godt oppgitt data egner seg til å besvare problemstillingen. Nærheten du har til feltet styrker validiteten ved at misforståelser kan unngås (Bergsland & Jæger, 2014, s. 80). Siden jeg benyttet intervju som innsamlingsstrategi fikk jeg mulighet til å stille oppfølgingsspørsmål underveis, slik at misforståelser ikke oppstod. I min oppgave har jeg kun intervjuet to barnehagelærere, dette er

et lite utvalg av informanter. Mine funn gjelder derfor ikke alle barnehagelærere sin oppfatning av foreldresamarbeid i hentesituasjoner.

3.7 Etiske retningslinjer

Ifølge Dalland (2017, s. 236) handler forskningsetikk om å sikre at de som deltar i forskningen, ikke blir påført unødvendige belastninger eller skader og at personvernet ivaretas. Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH) har vedtatt noen forskningsetiske retningslinjer. Det er spesielt tre typer hensyn som forskeren må tenke gjennom (Johannessen et al., 2016, s. 85). Jeg skal nå forklare hvordan jeg har forholdt meg til disse retningslinjene.

Informert samtykke

Det første hensynet er informantenes rett til selvbestemmelse og autonomi. Dette handler om at informantene skal kunne bestemme over sin egen deltakelse (Johannessen et al., 2016, s. 85). Før jeg intervjuet informantene utarbeidet jeg et informasjons- og samtykkeskjema. Ifølge Bergsland og Jæger (2014, s. 83) har informantene krav på å vite hva som er hensikten med undersøkelsen, at deltakelsen er frivillig og at de kan velge å trekke seg. Dette tok jeg hensyn til i mitt skriv.

Konfidensialitet

Det andre hensynet er knyttet til forskerens plikt til å respektere informantenes privatliv (Johannessen et al., 2016, s. 86). Dette kalles konfidensialitet og handler om at du ikke skal offentliggjøre personlige data som kan avsløre identiteten til informantene (Bergsland & Jæger, 2014, s. 85). For å ta hensyn til dette valgte jeg å kalle informantene Kari og Eva. Navn på barnehager, avdelinger, barn, ansatte og lignende ble aldri notert ned.

Konsekvenser

Det tredje hensynet er forskerens ansvar for å unngå skade. Her bør du vurdere om innsamling av data kan berøre følsomme og sårbare områder som kan bli vanskelig å bearbeide (Johannessen et al., 2016, s. 86). Personlig opplevde jeg ikke at mitt tema trigget vonde følelser hos mine informanter. Konsekvensene for deltakelse i et bachelorprosjekt kan også ha mange positive innvirkninger. En av mine informanter fortalte at barnehagehverdagen ofte er travel og rutinepreget. Ved å samtale med meg om dette, fikk hun tid til å reflektere over sin egen yrkespraksis.

4. Presentasjon av funn og drøfting

I dette kapitlet skal jeg ta for meg funnene som jeg gjorde i forbindelse med de to intervjuene. Jeg har valgt å benytte de funnene som jeg mener er relevante for å besvare oppgavens problemstilling. Funnene blir drøftet opp mot teorien som jeg presenterer i kapittel 2. Jeg har valgt å sette informantene sine sitater i kursiv med økt innrykk. På denne måten blir de tydeliggjort i oppgaveteksten. Noen steder har jeg også valgt å gjenfortelle det informantene sier. I oppgaven har informantene fått fiktive navn. Barnehagelæreren omtales som Kari, den pedagogiske lederen omtales som Eva. Når jeg omtaler begge to sier jeg informantene. Informantene formidler sine egne meninger, men refererer ofte til hele personalgruppen ved å benytte ordene ”vi” og ”personalet”.

4.1 Et godt foreldresamarbeid

Informantene deler et felles syn på hva de anser som et godt foreldresamarbeid ved hentesituasjoner. Dialogen er noe de vektlegger som viktig i møte med foreldrene. Kari forteller at vi må gi foreldrene informasjon om barnet sin dag, samtidig som vi lytter til deres meninger og ønsker. Eva formidler også dette ved å si at et samarbeid krever deltakelse fra begge parter. Hun viser videre til et eksempel som jeg velger å trekke frem:

Som personale kan vi gi foreldrene beskjed om noe spesielt som har skjedd i løpet av dagen, eller om barnet mangler skiftetøy. Foreldrene på sin side kan komme med informasjon om praktiske ting som er greit å vite. Hovedfokus ved samarbeidet i hentesituasjoner er å formidle informasjon om hvordan vi legger opp dagene rundt hvert enkelt barn (Eva).

Som vi ser mener Eva at hovedfokus ved hentesituasjoner er informasjonsformidling via dialog. Hun er opptatt av at både foreldrene og personalet skal kunne delta i denne dialogen. Det er også noe som Kari vektlegger viktigheten av. Dette kan knyttes opp mot det Bø (2011, s.107) omtaler som toveiskommunikasjon. Her må begge parter lytte, vise respekt og forståelse for hverandre. På denne måten vil det oppstå et gjensidig samarbeid, der personalet og foreldrene jobber i samme retning. Begge informantene fremhever tillit og respekt som viktige elementer i hentesituasjoner. Dette ser jeg i tråd med Gjervan et al. (2012, s. 115) som mener du må ha tillit til den du snakker med og et ønske om å meddele, for at samarbeidet skal fungere. Jeg velger å tolke at dette gjelder begge parter i relasjonen, både foreldrene og

personalet. Dersom en av partene ikke føler på denne tilliten, vil ikke foreldresamarbeidet i hentesituasjoner bli optimalt. Uten tillit kan det bli vanskelig å føre en dialog.

Begge informantene påpeker videre hvordan foreldresamarbeidet i hentesituasjoner bør ha et positivt fokus. Kari sier følgende:

Vi bør være positive i samspill med foreldrene, og fokusere på det barna gjør som er bra. Dette vil styrke tilliten. For mye fokus på det negative er ikke sunt. Dersom det blir mye negativt bør vi veie det opp med noe mer positivt (Kari).

Lysebo og Bratt (2017, s. 23) sammenligner tillit med en grunnmur som bygges gradvis ved hjelp av positive opplevelser. Dette ser jeg i tråd med Kari som mener et positivt fokus, vil bidra til å styrke tilliten mellom personalet og foreldrene. Drugli og Onsøien (2010, s. 23) understreker også betydningen av et positivt fokus. De mener et samarbeid ikke bare bør forbindes med situasjoner hvor det har oppstått problemer og utfordringer. Ovenfor ser vi hvordan Kari sier ”dersom det blir mye negativt”. Dette kan tolkes som at personalet likevel ikke skal unngå å snakke om det som kan være vanskelig. Noen ganger kan det være nødvendig å ta opp slike tema med foreldrene når barnet hentes. Her støtter jeg meg til Drugli (2018, s. 130) som skriver at du ved å skape positive relasjoner, etablerer et godt grunnlag dersom du en dag må ta opp noe bekymringsfullt eller vanskelig med foreldrene. Siden personalet stort sett har fokusert på positive hendelser, kan ikke foreldrene mistenke at personalet bare ser negative sider ved dem eller deres barn. Jeg tolker dette som at foreldresamarbeidet i hentesituasjoner kan bli svekket, dersom personalet bare fokuserer på det negative hos barnet. Det kan være at barnet ikke spiser opp maten sin, at det fungerer dårlig i samspill med andre barn eller at det har en svak språkutvikling. Ved formidling av mindre positive eller mindre egnede opplevelser bør personalet handle bevisst. Dette skal jeg komme tilbake til.

Som vi ser mener informantene at hentesituasjoner bør bære preg av positive hendelser. Ifølge Bø (2011, s. 154) kan for mye negativt fokus føre til at foreldrene avskyr foreldresamarbeidet. Dette er også noe Eva forteller. Hun vektlegger derimot at for mye fokus på det negative kan føre til at personalet unngår dialog med foreldrene. Dette kan tolkes som at negativt fokus ved hentesituasjoner vil svekke foreldresamarbeidet. Forskning har vist at samarbeidet mellom personalet og foreldrene, har betydning for barnets trivsel i barnehagen (Owen, Ware &

Barfoot, referert i Drugli, 2017b, s. 104). I barnehagen skal vi alltid jobbe for barnets beste. Er det ikke da en selvfølge at personalet og foreldrene skaper et godt samarbeid i hentesituasjoner? Da mener jeg det er viktig å fremme et positivt fokus i dialogen, slik som informantene vektlegger.

4.2 Fordeler ved hentesituasjoner

Begge informantene gir uttrykk for at de ser på hentesituasjoner som positivt for foreldresamarbeidet. Kari velger å beskrive det på denne måten:

Jeg synes hentesituasjoner er fine samarbeidsarenaer. De bidrar til ekstra samtaler mellom personalet og foreldrene. Dette er daglige, små samtaler som kommer i tillegg til foreldresamtaler og foreldremøter. Det blir enklere å samtale i det daglige fordi det blir mindre skummelt og høytidelig, spesielt for foreldrene. Ved en mer formell samtale er begge parter ofte stresset og veldig forberedt, det kan gjøre situasjonen mer anspent (Kari).

Kari virker positiv til hentesituasjoner ved å si at det er fine samarbeidsarenaer.

Hun omtaler hentesituasjoner som et uformelt foreldresamarbeid. Jeg ser dette i tråd med Glaser (2018, s. 60) som mener det uformelle samarbeidet bærer preg av møter som ikke er planlagte, slik som blant annet hentesituasjoner. Kari forteller at det er enklere å samtale i det daglige fordi det blir mindre skummelt og høytidelig. Jeg tolker at det kan være enklere å åpne seg i slike situasjoner. De daglige, små samtalene forventer ikke et spesielt fokus, slik som de mer formelle samtalene gjerne gjør. Vi kan se dette i lys av Gjervan et al. (2012, s. 115-116) som sier at de uhøytidelige og spontane sammenkomstene kan bidra til at foreldrene og personalet blir bedre kjent med hverandre. I slike situasjoner er det enklere å meddele det man har på hjertet. Hentesituasjoner blir dermed en fin mulighet for å ivareta foreldrenes rett til medvirkning, slik Rammeplanen (2017, s. 22) vektlegger. Gjennom de uformelle samtalene kan det bli enklere for foreldrene å synliggjøre sine meninger (Gjervan et al., 2012, s. 115). Om dette sier Kari:

Ved henting medvirker foreldrene i stor grad med informasjon. For eksempel hva barnet er opptatt av hjemme. Det kan være at deres barn er veldig glad i å synge. Dette kan vi bygge videre på i barnehagen. Samarbeidet med foreldrene styrker dermed samholdet med barna (Kari).

Kari gir uttrykk for at barnehagens pedagogiske opplegg kan påvirkes av foreldrenes medvirkning. Dette kan vi se i samsvar med Bø (2011, s. 124) som mener fagpersonen kan trekke noe av hjemmets innhold inn i barnehagehverdagen. På denne måten vil barnet oppleve en sammenheng mellom det som skjer hjemme og det som foregår i barnehagen. Jeg tolker dette som at foreldrenes medvirkning blir en del av de daglige samtaler. I hentesituasjoner kan foreldrene uttrykke sine meninger når de selv måtte ønske. Likevel mener Eva at hentesituasjoner noen ganger kan ha et helt bestemt fokus. Et eksempel hun kommer med lyder slik:

Noen ganger har vi noe spesielt som vi jobber med hos det enkelte barnet. Det kan for eksempel være knyttet til barnets vennskap eller lek. Da er det positivt at foreldrene jobber med dette hjemme også. Da er det fint å gi daglige tilbakemeldinger i hentesituasjoner underveis i prosessen. Foreldresamtaler er jo bare en gang i halvåret (Eva).

Her viser Eva hvordan den daglige dialogen kan bidra til et gjensidig samarbeid. Ved å snakke sammen vil kvaliteten rundt barnet styrkes (Kunnskapsdepartementet, 2008, s. 37). Uten de daglige møtene ville det blitt vanskelig å samarbeide målrettet med foreldrene. Dette tydeliggjør Eva ved å si at foreldresamtaler bare finner sted en gang i halvåret. Begge informantene påpeker likevel at de ved enkelte anledninger kan avtale et mer formelt møte, slik som en ekstra foreldresamtale. Dette kan for eksempel være dersom noen av foreldrene ønsker å ta opp et spesielt tema ved hentesituasjoner. Her er det mulig å trekke en parallell til Gjervan et al. (2012, s. 116) som mener de hverdagslige samtaler kan bidra til tema ved foreldresamtaler eller foreldremøter. De mener det uformelle samarbeidet på denne måten vil kunne føres videre til et mer formelt foreldresamarbeid. Jeg tolker det informantene sier som at det er en tydelig sammenheng mellom det formelle samarbeidet og uformelle hentesituasjoner. Dette er en sammenheng som går begge veier. Tema ved hentesituasjoner kan bidra til at foreldresamtaler blir planlagt, samtidig som at tema ved foreldresamtaler kan bli fulgt opp i det daglige. Det kan virke som at hentesituasjoner har en positiv effekt på foreldresamarbeidet, fordi ulike tema både blir tatt opp og ført videre.

4.3 utfordringer ved hentesituasjoner

I intervjuet stilte jeg spørsmål om hva som er utfordrende ved hentesituasjoner. Både Kari og Eva forteller at det ikke er alt som egner seg å ta opp i slike situasjoner:

Det kan være utfordrende når mange barn blir hentet samtidig. Da er det viktig å tenke gjennom hvilken informasjon vi gir. Alle foreldrene og barna som er i garderoben trenger ikke å høre alt (Kari).

Det er ikke alt som passer seg å fortelle når andre foreldre og barn hører på. Det er en del sensitiv informasjon om hvert enkelt barn. Det gjør det vanskelig når det er mange ører i garderoben (Eva).

Slik begge informantene påpeker, er det ikke all informasjon som egner seg i hentesituasjoner der det er mange mennesker til stede. Ingen av informantene kommer med spesifikke eksempler på hvilken informasjon dette omhandler. Jeg velger å tolke at slik uegnet informasjon kan være alt fra biting, uheldige toalettbesøk til samtaler med ulike samarbeidsinstanser. Broberg et al. (2014, s. 166) mener det er viktig å tenke gjennom hvilke rutiner avdelingen har for henting. Hentesituasjoner bør bli organisert slik at de oppleves som bra for alle parter. Informantene har en felles forståelse av hvordan de skal anvende sensitiv informasjon ved hentesituasjoner. Begge vektlegger hvordan de i slike tilfeller velger å ta med foreldrene bort fra folkemengden i garderoben, eller å ringe hjem til foreldrene. Jeg mener at informantene på denne måten viser til gode rutiner ved mer utfordrende situasjoner. Eva forteller videre hvordan det noen ganger er foreldrene som ønsker å formidle sensitiv informasjon til personalet. Jeg tenker at gode rutiner ved hentesituasjoner også vil gjøre det lettere for foreldrene å ta opp utfordrende tema. På denne måten vet foreldrene at personalet vil håndtere situasjonen på en profesjonell måte.

Kari forteller videre at hun ofte blir sittende med dårlig samvittighet dersom hun må forlate garderoben for å snakke med foreldrene. I slike situasjoner blir den andre voksne alene med alle barna og foreldrene. Vi kan se dette i sammenheng med Drugli (2017a, s. 74) som mener hentesituasjonen kan oppleves som en krevende periode. Dette fordi det mot slutten av dagen er få fra personalet tilstede på avdelingen. Jeg tolker at Kari føler seg dratt i to ulike retninger. Hun vil bidra til å skape et godt foreldresamarbeid på individnivå, slik Rammeplanen (2017, s. 22) vektlegger, samtidig som hun vil være til stede inne på avdelingen. Det kan virke som at Kari føler hun ikke strekker til overalt. Som vi ser benytter informantene noen ganger telefonsamtaler hjem til foreldrene. Ifølge Drugli og Onsøien (2010, s. 43) bør slike telefonsamtaler være korte med et bestemt fokus. Jeg tolker at ved å benytte korte samtaler

blir ikke den andre voksne så lenge alene inne på avdelingen. I slike tilfeller tenker jeg personalet må se an situasjonen.

Det begge informantene ser på som den aller største utfordringen ved hentesituasjoner, er det å ha nok tid til foreldrene. Både Kari og Eva opplever siste del av dagen, som en til tider stressende periode. Dette kan sees i samsvar med Drugli (2017a, s. 74) som skriver at personalet både skal ta seg av barna som enda ikke er hentet, snakke med foreldrene som kommer og ta avskjed med barna som drar. I tillegg forteller informantene at stengevakten har en del oppgaver som må gjøres. Kari formidler det på denne måten:

Stengevakten må ta oppvasken etter ettermiddagsmåltidet. Dersom avdelingen skal på tur må utstyr klargjøres til neste dag. Vi må også rydde avdelingen. I tillegg må vi være til stede for barna og hjelpe dem i alt fra konfliktløsninger til bleieskift. Barna er alltid førsteprioritet. Dermed er det ikke alltid vi rekker å møte alle foreldrene og formidle den informasjonen som vi ønsker (Kari).

Som Kari forteller er det mye som skal foregå på en og samme tid ved slutten av barnehagedagen. Stengevakten skal ta hensyn til både daglige oppgaver, barna og foreldrene. Jeg synes det er interessant å se hvordan Kari fremhever barna. Hun har en tydelig forståelse over at vi er i barnehagen for barna sin del. Dermed må foreldresamarbeidet noen ganger vike. Eva opplever også at hentesituasjoner til tider kan være stressende. Hun vektlegger likevel at situasjonene kan oppleves som veldig ulike fra dag til dag. Det avhenger av hvor mange i personalet som har sene vakter, når barna blir hentet og hvor mange som blir hentet samtidig. Eva viser til et eksempel som jeg velger å trekke frem:

På den travleste delen av ettermiddagen kan det fort være 8-10 barn som blir hentet nesten samtidig. Da er det vanskelig å få snakke med alle foreldrene under hentesituasjonen. Når vi går ut i garderoben for å snakke med foreldrene, mister vi fort oversikten over alle barna på avdelingen (Eva).

Eva forteller videre hvordan de arbeider for å løse denne utfordringen. Hun sier at stengevakten eller en annen tilgjengelig voksen, har i oppgave å møte foreldrene i garderoben dersom det er forsvarlig. Dette ser jeg i samsvar med Bø (2011, s. 153) som mener personalets arbeid bør organiseres slik at noen er tilgjengelig i garderoben når barna blir

hentet. Denne fagpersonen bør aktivt fortelle om barnas dag. Likevel vektlegger Eva ordene ”dersom det er forsvarlig”. Dette kan tyde på at en slik løsning ikke alltid lar seg gjennomføre. Jeg velger å tolke at dette avhenger av blant annet barnegruppen. Om det er mange barn til stede på avdelingen, vil ikke den voksne ha mulighet til å oppholde seg i garderoben over en lengre periode. Som vi ser kan det enkelte ganger bli hentet 8-10 barn samtidig. Da tenker jeg det kan være utfordrende å snakke med alle foreldrene. Dette kan gjenspeile hvorfor forskning viser at samarbeidet ved hentesituasjoner ofte dreier seg om raske utvekslinger fra kun en av partene (Shpancer; Perlman og Fletcher, referert i Drugli, 2017b, s. 105-106). Jeg tolker teorien og funnene som at det ikke alltid er mulig å formidle så mye informasjon ved henting.

4.4 Et likeverdig maktforhold

De to informantene forteller hvordan det bør skapes et likeverdig maktforhold i hentesituasjoner. Både Kari og Eva mener at barnehagelæreren sin språkbruk i møte med foreldrene kan påvirke samarbeidet:

Når vi barnehagelærere snakker, bruker vi ofte ord som vi ikke tenker over at andre ikke har lært på samme måte som oss. Vi tar ordene som en selvfølge fordi det er jobben vår. Det er mange ord og begreper som vi barnehagelærere bruker i observasjoner og evalueringer som kan være ukjente for foreldrene. Slike ord kan bidra til å skape avstand. Dette er det viktig å tenke gjennom ved blant annet hentesituasjoner. Vi må formidle kunnskapen slik at alle forstår (Kari).

Som barnehagelærere skal vi dele vår kunnskap med foreldrene, men vi må etterstrebe å bruke et språk som foreldrene forstår. Det vil styrke samarbeidet. Noen foreldre har lignende utdanning som oss og forstår litt av språket, for de andre blir dette bare fremmedord (Eva).

Med utgangspunkt i det informantene formidler er det mulig å trekke en parallell til det Glaser referert i Glaser (2018, s. 52-53) skriver. Hun mener det er viktig å være bevisst hvordan du bruker språket i møte med foreldrene. Som fagperson bør du bruke den makten du har fått tilført på en klok måte. Det er viktig at fagpersonen bruker ord og uttrykk som foreldrene forstår. Dersom fagpersonen bruker et veldig formelt språk og fremmedord, kan det bidra til å skape en avstand i møte med foreldrene. På en annen side forteller Hennem og Østrem (2016,

s. 26) at fagspråket er nødvendig for å oppnå annerkjennelse i samfunnet og tillit fra foreldrene. Dette kan tolkes som at barnehagelæreren vipper mellom en vanskelig balansegang. I hentesituasjoner skal barnehagelæreren vise til sin kompetanse ved å bruke et fagspråk og på denne måten opptre profesjonelt, samtidig som han eller hun skal fremstå som ydmyk og bruke ord som foreldrene har forståelse for. Både Kari og Eva vektlegger viktigheten av å vise til sin kompetanse. De mener likevel at det som blir sagt må forklares på en forståelig måte. Informantene tydeliggjør at barnehagelæreren sin språkbruk i hentesituasjoner, både kan bidra til å styrke og svekke foreldresamarbeidet.

For å skape et likeverdig maktforhold mener informantene at hentesituasjoner bør bære preg av et gjensidig samarbeid. Ifølge Drugli og Onsøien (2010, s. 21) handler gjensidighet om at begge parter skal bidra og være like mye verdt. Eva forteller følgende:

Vi må klare å gi inntrykk av at vi vektlegger foreldrene sin kunnskap om barnet, like mye som vår egen kompetanse. Da er det viktig at vi viser interesse for det de har å fortelle. Det er foreldrene som vet hvordan barnet fungerer privat, og vi som vet mest om hvordan barnet fungerer i barnehagen og det som omhandler barns utvikling generelt. Begge arenaer er viktige for å forstå barnet best mulig (Eva).

Eva sin uttalelse kan sees i samsvar med det Bø (2011, s. 119) omtaler som delkompetanse. Det handler om at både fagfolkene og foreldrene har kompetanse om barnets utvikling og liv. Av den grunn er begge parter viktige for å få best mulig kjennskap til barnet. Eva tydeliggjør at det er foreldrene som vet hvordan barnet fungerer privat. Det kan dermed virke som at hun ønsker å fremme en positiv holdning til foreldrene. En slik positiv holdning omtaler Hauge referert i Sand (2016, s. 105) som en ressursorientert tilnærming. Ifølge Sand (2016, s. 105) ser personalet ved en slik tilnærming på foreldrene som en ressurs for sine barn, og ønsker å støtte foreldrene i deres meninger. Jeg tolker at en ressursorientert tilnærming vil bidra til å skape et likeverdig maktforhold, og på denne måten styrke samarbeidet i hentesituasjoner. Begge informantene har også tydelige meninger om hva personalet bør unngå i hentesituasjoner. Dette er hva informantene forteller:

Vi må ikke være for brå i møte med foreldrene, det tror jeg bare vil bidra til å svekke samarbeidet (Kari).

Målet vårt er ikke å heve oss over foreldrene, bare å vise at vi vet hva vi snakker om når det gjelder kunnskap om barn generelt. Noe av det verste vi kan gjøre er å fremstå som bedrevitere, da tror jeg vi mister tilliten til slutt (Eva).

Her støtter jeg meg til Gjervan et al. (2012, s. 98) som mener det oppstår en ubalanse i maktforholdet, dersom personalet alltid møter foreldrene med tanker om at en selv vet best og at en selv har rett. Ifølge informantene skapes det ikke bare en ubalanse i maktforholdet, det kan også oppstå et dårlig samarbeid mellom partene. Dersom personalet møter foreldrene med en slik holdning, kan det ifølge Hauge referert i Sand (2016, s. 105) omtales som en problemorientert tilnærming. Ved et slikt syn ser personalet bare det negative ved foreldrene (Sand, 2016, s. 106). Jeg tolker informantenes uttalelser som at dette er noe personalet bør unngå. Selv om barnehagelæreren ikke skal fremstå som noen bedreviter, mener jeg likevel at det er viktig å formidle sin kunnskap i hentesituasjoner. Dette ser jeg i lys av Bø (2011, s. 119) som mener at barnehagelæreren kan mye på grunn av sin utdanning. Er det derimot så enkelt å lytte til foreldrenes bidrag samtidig som du formidler din egen kunnskap?

4.5 Den varierte foreldregruppen

Ifølge Glaser (2014, s. 253-254) representerer foreldrene i barnehagen et mangfold som er preget av blant annet ulik alder, kjønn og utdanningsbakgrunn. Ulikheter i foreldregruppen er et tema som både Kari og Eva bemerker i hentesituasjoner. Jeg velger her å vise til det Eva forteller:

Foreldrene viser seg veldig forskjellig allerede ved sin personlighet. Noen er utadvendte og noen er innadvendte. Noen er ikke redd for å henvende seg til personalet, mens andre kanskje kan være redd for å spørre om ting. Derfor oppleves foreldresamarbeidet i hentesituasjoner som veldig forskjellig (Eva).

Eva forteller hvordan de ulike foreldrene kan opptre på svært forskjellige måter. Hun formidler hvordan noen foreldre ikke er redd for å henvende seg til personalet, mens andre kan være redd for å spørre om ting. Her vil jeg støtte meg til Gjervan (2018, s. 119) som mener foreldrenes forskjellige væremåter krever ulik tilrettelegging fra pedagogen sin side. Jeg tolker dette som at personalet må vurdere de ulike individene og legge til rette ut fra hver enkelt sitt ståsted. Dermed kan foreldresamarbeidet i hentesituasjoner oppleves som veldig forskjellig, slik som Eva formidler. Jeg tolker at dette avhenger både av foreldrenes

personlighet og ikke minst hvordan personalet velger å møte foreldrene. Eva mener det er viktig at personalet ser både de utadvendte og de mer forsiktige foreldrene. Dette ser jeg i tråd med Drugli (2017b, s. 109) som sier at dersom personalet ikke arbeider målrettet med foreldresamarbeidet ved henting, vil samarbeidet ofte fungere best med de aktive foreldrene som selv krever kontakt. Ved mine intervjuer snakker både Kari og Eva om samarbeidet knyttet til de mer tilbaketrunkne foreldrene:

Det er viktig å finne en vei for å komme inn på de sjenerte og innadvendte foreldrene. Det handler om å gi dem tid. Barnet kan være en fin mulighet for å skape et tettere bånd med foreldrene. Du kan for eksempel la barnet fortelle mamma hvor vi var på tur i dag. Da blir det lettere å skape kontakt (Kari).

Når det gjelder de tilbaketrunkne foreldrene så er det nødvendig at vi tar kontakt med dem. Det kan være lettere å ta kontakt via barnet, og ved å inkludere barnet i samtaler i garderoben (Eva).

Drugli (2017b, s. 123) mener det er viktig at barnehagelæreren ikke gir opp å få kontakt med de rolige og tilbaketrunkne foreldrene. Hun mener det er fint å skape kontakt med utgangspunkt i noe barnet gjør, sier eller formidler. Dette er også noe som informantene tydeliggjør viktigheten av. Som vi ser mener informantene at barnet kan bidra til å skape et tettere bånd med foreldrene. Jeg har selv erfart hvordan det er lettere å samtale med foreldrene når barnet er til stede, da har vi gjerne et felles utgangspunkt å samtale rundt. Det kan være en tur slik som Kari formidler, eller en morsom lek som har preget dagen. Jeg tolker det informantene sier, som at hentesituasjoner kan være en fin anledning til å bli bedre kjent med de tilbaketrunkne foreldrene. Likevel er det ikke alltid like enkelt å skape kontakt med alle foreldrene i hentesituasjoner. Eva forteller:

Noen foreldre stopper i døråpningen når de henter barna sine. De kommer kun for å hente og er ikke spesielt interessert i en samtale (Eva).

Her velger jeg å vise til Gjervan (2018, s. 120) som hevder det ofte er de usikre foreldrene som så vidt stikker hodet inn gjennom døren i hentesituasjoner. For personalet kan dette tolkes som manglende interesse og at foreldrene ikke ønsker kontakt. Det er også dette Eva gir uttrykk for. Hun sier at disse foreldrene ikke er spesielt interessert i en samtale. Hvordan

kan personalet vite at foreldrene ikke er interessert, dersom de ikke snakker spesielt mye med disse foreldrene? Kanskje er foreldrene bare usikre på hvordan de skal forholde seg til hentesituasjoner. Eva bruker ordene ”noen foreldre”, det kan tyde på at dette alltid gjelder de samme foreldrene i barnehagen. Gjervan (2018, s. 120) mener det er viktig å tenke gjennom hva som blir gjort, for at disse foreldrene skal vite hva som forventes av samarbeidet. Ifølge Drugli og Onsøien (2010, s. 28) er det likevel noen foreldre som ikke ønsker å bidra til dialog. Kari forteller hvordan hun håndterer slike situasjoner:

Dersom jeg ser at foreldrene ikke ønsker å prate, går jeg gjerne etter dem for å fortelle om barnas dag. Samtidig er det viktig å respektere dem og vite hvor grensen går. Man må vite når nok er nok (Kari).

Slik Kari påpeker går hun gjerne etter foreldrene for å fortelle om barnas dag. Dette tolker jeg som at hun virkelig jobber for å opprettholde samarbeidet i hentesituasjoner. Hun prøver så godt det lar seg gjøre, også i situasjoner der foreldrene er lite samarbeidsvillige. Dette ser jeg i samsvar med Drugli og Onsøien (2010, s. 29) som mener det er viktig at personalet gir tydelig informasjon til foreldrene. På denne måten får foreldrene mulighet til å stille spørsmål dersom de selv ønsker. I slike situasjoner er det viktig å ta tiden til hjelp. Fagpersonen bør være tålmodig mens han eller hun utforsker ulike måter som kan bidra til å fremme samarbeidet.

5. Avslutning

I denne oppgaven har jeg tatt for meg problemstillingen: ”Hvordan kan barnehagelæreren ved storbarnsavdelinger oppleve hentesituasjoner som en arena for foreldresamarbeid?”. Jeg skal nå prøve å besvare dette i en kort oppsummering. Jeg vil likevel påpeke at det ikke finnes et konkret svar på min problemstilling. Jeg har snakket med en barnehagelærer og en pedagogisk leder, fra ulike storbarnsavdelinger. Besvarelsen tar utgangspunkt i funnene fra informantene. Det er kun deres meninger og erfaringer som blir belyst i denne oppgaven. Mine funn er derfor ikke representative for alle barnehagelærere.

Gjennom denne oppgaven har jeg erfart at hentesituasjoner kan oppleves som veldig forskjellig fra dag til dag. Informantene omtaler likevel hentesituasjoner som en fin samarbeidsarena. Det kan være enklere å snakke sammen i det daglige, fordi det blir mindre høytidelig. På denne måten kan hentesituasjoner bidra til å fremme dialog mellom personalet og foreldrene. Ved den daglige dialogen kan informasjon formidles og foreldrene sine

meninger synliggjøres. Ulike tema kan både bli tatt opp og ført videre. Som Gjervan et al. (2012, s. 116) sier kan hentesituasjoner dermed legge føringer for et mer formelt foreldresamarbeid.

Jeg har likevel forstått at hentesituasjoner kan være en krevende periode, der tiden ikke alltid strekker til. Personalet har mye som skal foregå på samme tid. Dette medfører at foreldresamarbeidet ikke alltid lar seg gjennomføre. Den daglige dialogen kan også omhandle sensitiv informasjon som ikke egner seg å ta opp i garderoben. Dersom hentesituasjoner bærer preg av gode rutiner, vil det likevel bli lettere å vedlikeholde et godt samarbeid.

Mye kan tyde på at hvordan personalet velger å møte foreldrene kan påvirke foreldresamarbeidet i hentesituasjoner. Som Gjervan (2018, s. 119) forteller kan foreldregruppen opptre veldig forskjellig, noe som krever ulik tilrettelegging. Personalet må være positive og bruke et språk som alle forstår. Det er også en styrke å se på foreldrene som viktige ressurser i den daglige dialogen. Det handler om å se hver enkelt foreldre og å møte alle på en likeverdig måte. Et godt forhold mellom personalet og foreldrene vil bidra til å styrke foreldresamarbeidet i hentesituasjoner. Som Drugli (2017b, s. 104-105) sier vil et godt samarbeid ha en positiv innvirkning på barnets trivsel i barnehagen.

Informantene som jeg intervjuet har forholdsvis like meninger og erfaringer knyttet til problemstillingen. Dersom jeg hadde benyttet flere informanter kunne ulikheter blitt mer belyst. Jeg mener av den grunn, at det ville vært interessant å snakket med flere barnehagelærere. Dette er derimot ikke noe jeg valgte å prioritere, på grunn av oppgavens omfang og tidsramme. Jeg føler likevel at mine funn besvarer problemstillingen på en god måte. Arbeidet med denne oppgaven har gjort meg tryggere i min rolle som kommende barnehagelærer.

6. Referanseliste

- Bergsland, M. D. & Jæger, H. (2014). Bacheloroppgaven. I M. D. Bergsland og H. Jæger (red.). *Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen* (ss. 51-86). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Broberg, M., Hagström, B. & Broberg, A. (2014). *Tilknytning i barnehagen. Hva betyr trygghet for lek og læring?* Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Bø, I. (2011). *Foreldre og fagfolk* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Drugli, M. B. (2018). Den vanskelige foreldresamtalen. I V. Glaser. *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn* (ss. 126-140) (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Drugli, M. B. (2017a). *Liten begynner i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Drugli, M. B. (2017b). *Liten i barnehagen* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Drugli, M. B. & Onsøien, R. (2010). *Vanskelige foreldresamtaler – gode dialoger*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Gjervan, M., Andersen, C. E. & Bleka, M. (2012). *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen* (2. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Gjervan, M. (2018). Flerkulturelle perspektiver og foreldresamarbeid. I V. Glaser. *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn* (ss. 111-123) (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Glaser, V. (2018). Foreldresamarbeid i barnehagen – nye tider og nye foreldre. I V. Glaser. *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn* (ss. 17-25) (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

- Glaser, V. (2014). Hjem og barnehage som helhet i barnets liv. I V. Glaser., I. Størksen. og M. B. Drugli (red.). *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis* (ss. 253-268). Bergen: Fagbokforlaget.
- Glaser, V. (2018). Holdninger til foreldre. I V. Glaser. *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn* (ss. 93-98) (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Glaser, V. (2018). Lovgivning som regulerer barneomsorgen. I V. Glaser. *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn* (ss. 58-65) (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Glaser, V. (2018). Profesjonskunnskap og hverdagskunnskap. I V. Glaser. *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn* (ss. 47-56) (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Glaser, V. (2018). Samarbeidets innhold og form. I V. Glaser. *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn* (ss. 77-91) (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Hennum, B. A. & Østrem, S. (2016). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Johannessen, A., Tufte., P. A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Oslo: Abstrakt Forlag.
- Kunnskapsdepartementet. (2008). *Kvalitet i barnehagen*. (St.meld. nr. 41 (2008-2009)). Oslo: Departementet.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju* (2. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Lysebo, M. O. & Bratt, E. G. (2017). *Relasjonskompetanse i barnehagen*. Oslo: Pedlex.
- Malmo, B. & Stemshaug, M. (2002). *Samhandling - veien til kompetanse*. Oslo: N. W. Damm & Søn.

Moen, K. (2017). Mot til å formidle verdier - også i kulturelt mangfold. I S. Sagberg (red.).

Mot til å være barnehagelærer (25-49). Bergen: Fagbokforlaget.

NSD – Norsk senter for forskningsdata. (2020, 14. april). Personverntjenester – Få hjelp til å melde prosjekt – Vanlige spørsmål. Hentet fra

<https://nsd.no/personvernombud/hjelp/>

Rammeplan for barnehagen. Innhold og oppgaver. (2017). Oslo: Pedlex.

Sand, S. (2016). *Ulikhet og fellesskap. Flerkulturell pedagogikk i barnehagen* (2. utg.).

Vallset: Oplandske Bokforlag.

Strand, M. G. (2017, 16. mars). Stor forskjell på måten foreldre blir møtt i barnehagen.

Forskning.no. Hentet fra

<https://forskning.no/partner-barn-og-ungdom-universitetet-i-stavanger/stor-forskjell-pa-maten-foreldre-blir-mott-i-barnehagen/359026>

Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitative metoder* (5. utg.).

Bergen: Fagbokforlaget.

7. Vedlegg

7.1 Informasjons- og samtykkeskjema

Vil du delta i bachelorprosjektet ”Foreldresamarbeid i hentesituasjoner”?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan barnehagelæreren ved storbarnsavdelinger kan oppleve hentesituasjoner som en arena for foreldresamarbeid. I dette skrivet gir jeg deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelsen vil innebære for deg.

Formål

Mitt navn er Karoline Nasvik. Jeg studerer barnehagelærer ved Dronning Mauds Minne Høgskole. Mitt bachelorprosjekt omhandler foreldresamarbeid i hentesituasjoner. Jeg ønsker å besvare problemstillingen ”Hvordan kan barnehagelæreren ved storbarnsavdelinger oppleve hentesituasjoner som en arena for foreldresamarbeid?”.

Hva innebærer det for deg å delta?

Min metode er å intervju en pedagogisk leder og en barnehagelærer fra to ulike barnehager. På denne måten vil ulike synsvinkler belyses. Jeg ønsker å sende informantene spørsmålene på forhånd, slik at de kan forberede seg. Intervjuene vil finne sted der informantene selv ønsker. Det vil bli satt av 1 time til hver samtale. Intervjuene vil bli notert ned skriftlig på pc av intervjuer og senere brukt til drøfting i bacheloroppgaven. Intervjuene vil ta for seg tema angående personalet, hentesituasjonen, foreldrene og maktforhold.

Ditt personvern – hvordan jeg oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. For å sikre personvernsopplysninger vil navn og kontaktopplysninger i mitt arbeid erstattes med koder som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Alle personvernsopplysninger vil anonymiseres i bacheloroppgaven. Det vil ikke bli benyttet lydopptaker ved intervju.

Hva skjer med opplysningene dine når jeg avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 06.05.2020. Alle personopplysninger vil bli slettet innen prosjektslutt. På oppdrag fra Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- Innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg
- Få rettet personopplysninger om deg
- Få slettet personopplysninger om deg
- Få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet)
- Å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hvem kan du kontakte?

Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Ved spørsmål eller annet ta kontakt med meg eller mine veiledere:

Mine veiledere er:

Gro Anita Kamsvåg – gak@dmmh.no

Elisabeth Inge Romijn - eir@dmmh.no

Hvor kan du finne ut mer?

Har du spørsmål til bachelorprosjektet, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, kontakt:

- Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning
- Vårt personvernombud: Hans Christian Ristad

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
(Veileder)

Student

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet ”Foreldresamarbeid i hentesituasjoner”, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca.
06.05.2020

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

7.2 Intervjuguide

Intervjuguide

Problemstilling: Hvordan kan barnehagelæreren ved storbarnsavdelinger oppleve hentesituasjoner som en arena for foreldresamarbeid?

Informanter: En pedagogisk leder og en barnehagelærer fra to ulike storbarnsavdelinger i forskjellige barnehager. Det er satt av 1 time til hvert enkelt intervju. Informantene vil få intervjuene på forhånd, slik at de kan forberede seg. Intervjuene vil bli notert ned skriftlig på pc av intervjuer og senere brukt til drøfting i bacheloroppgaven.

Bakgrunnsinformasjon:

- Hvilken stilling har du i barnehagen?
- Hvilken utdanning har du?
- Hvor lenge har du arbeidet i barnehage?
- Hvordan er aldersinndelingen på avdelingen?

Tema 1: Personalet

- Hvordan oppleves hentesituasjonen og siste del av dagen for personalet som har stengevakt?
- Konkrete eksempler på arbeidsoppgaver i denne perioden?
- Hvordan påvirker det foreldresamarbeidet ved henting?

Tema 2: Hentesituasjonen

- Opplevs hentesituasjonen som en samarbeidsarena med foreldrene, hvorfor?
- Gir hentesituasjonen retning til det mer formelle samarbeidet? Konkrete eksempler
- Hva er utfordringene og hva er fordelene ved hentesituasjonen? Nevn gjerne både foreldre, personale og barn sine synsvinkler
- Hva representerer et dårlig foreldresamarbeid ved henting og hvilke konsekvenser kan et dårlig foreldresamarbeid medføre?
- Hva representerer et godt foreldresamarbeid og hvilke konsekvenser kan et godt foreldresamarbeid medføre?

Tema 3: Foreldrene

- Hva er viktig for å skape en god relasjon med foreldrene i hentesituasjonen? Tillit, dialog, anerkjennelse, respekt etc.
- Hvordan bygger dere et tillitsforhold?
- Hvordan arbeider dere for å inkludere *alle* foreldrene i hentesituasjonen. Både de som lett tar kontakt og de mer tilbaketrukkne?
- Hva kan være grunnen til at noen foreldre trekker seg unna?
- Hvordan synliggjøres mangfoldet av foreldre i måten de opptrer? Eksempler på ulikheter

Tema 4: Maktforhold

- Barnehagelæreren representerer en profesjon. Hvordan skaper dere i hentesituasjonen et likeverdig maktforhold mellom ansatt og foreldre, samtidig som profesjonen ivaretas? Eks: ordbruk, tydelig faglig ståsted, ulike roller, taus kunnskap, anerkjennelse osv. Utdyp
- Hvordan gir dere rom for at foreldrene kan vise sin kunnskap, personlighet og erfaring i hentesituasjonen?
- Konkrete eksempler på hvordan foreldrene medvirker i hentesituasjonen?

Er det noe informantene ønsker å tilføye?